

τρίτον, σ. 1505-2068 αρ. 704-999, Συμπλήρωμα ἐγγράφων, σ. 2069-2116, Ἀθήνα 1966-1968.

ΨΗΦΙΣΜΑ ΤΗΣ Δ' ΕΝ ΑΡΓΕΙ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΣ ΠΕΡΙ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
1829, 2 Αυγούστου

«ΨΗΦΙΣΜΑ ΙΑ'.

Η ΕΘΝΙΚΗ Δ' ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΣΥΝΕΛΕΥΣΙΣ

Νομίζουσα ἐν τῶν κυριωτέρων χρεῶν τῆς νὰ σκεφθῇ περὶ τῶν συντελεστικῶν μέσων εἰς τὴν κοινωνικὴν καὶ πολιτικὴν ἐπανόρθωσιν τῆς Πατρίδος·

Θεωροῦσα ὡς βάσιν τῆς ἐπανορθώσεως ταύτης τὴν διὰ τῆς ἱερᾶς Θρησκείας καὶ τῆς ὀρθῆς Παιδείας ἠθικὴν τῶν πολιτῶν διαμόρφωσιν·

Καὶ ὁμολογοῦσα τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ προμηθεύσῃ εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἀσφαλῆ πόρον τῶν συντελούντων εἰς τοῦτο μέσων,

α.) Τοῦ νὰ βελτιώσῃ τὴν σημερινὴν κατάστασιν τῆς Ἐκκλησίας·

β.) Τοῦ νὰ προικίσῃ τὸ Ὁρφανοτροφεῖον μὲ εἰσοδήματα ἀνάλογα μὲ τὸν σκοπὸν τῆς καθιδρύσεώς του·

γ.) Νὰ ἐνθαρρύνῃ τὴν πρόοδον τῆς Ἀλληλοδιδασκτικῆς καὶ νὰ συστήσῃ Σχολεῖα Τυπικά·

δ.) Νὰ συστήσῃ Σχολεῖα ἀνωτέρας τάξεως διὰ τοὺς ἀφιερωθησομένους εἰς τὰ Ἐκκλησιαστικά, εἰς τὴν Πολιτικὴν ὑπηρεσίαν, καὶ εἰς τὴν σπουδὴν τῶν τεχνῶν, τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῆς φιλολογίας·

ε.) Νὰ συστήσῃ δημοσίους τυπογραφίας·

Ψ η φ ί ζ ε ι.

Α'. Δίδεται πᾶσα δύναμις καὶ πληρεξουσιότης εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ συνάξῃ, ὅπως κρίνῃ ἀσφαλέστερον καὶ καταλληλότερον, ὅλας τὰς κληροδοσίας, ὅσας φιλόκαλοι ὁμογενεῖς ἐντὸς ἢ ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος ἀφιέρωσαν, ἢ θέλουν ἀφιερῶσαι εἰς τὸ μετὰ ταῦτα, εἰς φιλόανθρωπα καὶ κοινωφελῆ Καταστήματα.

Β'. Νὰ διευθετήσῃ, μὲ τὴν σύμπραξιν τῆς Γερουσίας, τὰ ἐντὸς τῆς Ἐπικρατείας εὗρισκόμενα ἱερὰ καὶ φιλόανθρωπα Καταστήματα, ὥστε νὰ συνεισφέρουν δι' ὅλας αὐτὰς τὰς ὑπηρεσίας.

Γ'. Ἡ Κυβέρνησις θέλει συστήσῃ Γαζοφυλάκιον, ὑπὸ τὴν ἰδίαν τῆς ἄμεσον διεύθυνσιν, εἰς τὸ ὁποῖον θέλει ἀποτίθεσθαι τὰ ἀπὸ τῶν κληροδοσιῶν καὶ τὰ ἀπὸ τῶν ἱερῶν Καταστημάτων συλλεγόμενα χρήματα, ἄρθρ. Α' καὶ Β', προσδιωρισμένα ἐξηρημένως εἰς βελτιώσιν τοῦ Ἱερατείου, εἰς προικισμὸν τοῦ Ὁρφανοτροφείου, εἰς ὑποστήριξιν τῶν Ἀλληλοδιδασκτικῶν Σχολείων, Σχολείων Τυπικῶν, Σχολείων ἀνωτέρας τάξεως διὰ τοὺς Ἐκκλησιαστικούς, Πολιτικούς, ἢ διὰ τοὺς ἀφιερωθησομένους εἰς τὴν σπουδὴν τῶν τε Ἐπιστημῶν, τῶν τεχνῶν καὶ τῆς φιλολογίας, καὶ εἰς σύστασιν δημοσίων Τυπογραφιῶν ...».

808

1821-1832. Συνταγματικά κείμενα των πρώτων Εθνικῶν Συνελεύσεων (Α' Επιδάουρου, Β' Ἀστρους, Γ' Επιδάουρου, Γ' (κατ' επανάληψιν) Ερμιόνης καὶ Τροιζήνας, Δ' Ἀργους, Ε' Ἀργους καὶ Ναυπλίου, Δ' (κατ' επανάληψιν) Μεγάρων καὶ Περαιχώρας, Δ' (κατὰ συνέχειαν) Ναυπλίου

και Προνοίας): «Προσωρινόν Πολίτευμα τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὴν ἐν Ἐπιδαύρῳ Α' Ἐθνικὴν Συνέλευσιν» («Ὁργανικὸς Νόμος» 1/1/1822) (= Γκίνης, *Περίγραμμα*, λήμμα 707). «Νόμος τῆς Ἐπιδαύρου ἤτοι προσωρινόν πολίτευμα τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὴν ἐν Ἀστρεὶ Β' Ἐθνικὴν Συνέλευσιν» (13/4/1826). «Πολιτικὸν Σύνταγμα τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὴν ἐν Ἑρμιόνη καὶ Τροιζῆνι (κατ' ἐπανάληψιν) Γ' Ἐθνικὴν Συνέλευσιν» (1/5/1827) (= Γκίνης, *Περίγραμμα*, λήμμα 773. Σ. Παπαμανουσάκης (ἐπιμ.), «Κρητικὸς Κώδιξ Ι. Περίοδος Α': Τουρκοκρατία (1669-1868)», *Τάλως* 3 (1991-1993), σ. 383-396, αρ. 101). «Πολιτικὸν Σύνταγμα τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὴν Ε' Ἐθνικὴν Συνέλευσιν ἐν Ναυπλίῳ» (ἢ «Ἡγεμονικόν») (15/3/1832) (= Γκίνης, *Περίγραμμα*, λήμμα 824). «Ὁργανισμὸς τῶν κατὰ τὴν ἐλληνικὴν ἐπικράτειαν δικαστηρίων» (1832) (Πρακτικὰ ΝΕ' Συνεδριάσεως τῆς Ε' Εθνοσυνελεύσεως). Πρακτικὰ Συνεδριῶν των πρώτων Εθνικῶν Συνελεύσεων, Ψηφίσματα, Προβουλεύματα, Διακηρύξεις τῆς Διοικήσεως, Πρωτόκολλα εισηγχομένων καὶ ἐξερχομένων εγγράφων, αναφορές, διακηρύξεις τοῦ Εκτελεστικοῦ Σώματος καὶ λοιπὰ έγγραφα τῆς επαναστατικῆς περιόδου μέχρι τὴν ἀφιξὴ τοῦ Ὁθωνα. Ἄργος, Ἄστρος, Ἐπίδαυρος, Ἑρμιόνη, Κόρινθος, Μέγαρα, Ναύπλιο, Περαιχώρα (Κορινθία), Τροιζήνα (Αργολίδα). *Ἀρχεῖα τῆς Ἑλληνικῆς Παλιγγενεσίας 1821-1832. Αἱ Ἐθνικαὶ Συνελεύσεις*, τ. 1-3, Ἀθήνα 1971-1974 (*Ἀρχεῖα τῆς Ἑλληνικῆς Παλιγγενεσίας* 3-5).

ΠΡΟΣΩΡΙΝΟΝ ΠΟΛΙΤΕΥΜΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΝ ΕΠΙΔΑΥΡῳ Α' ΕΘΝΙΚΗΝ ΣΥΝΕΛΕΥΣΙΝ
1822, 1η Ιανουαρίου

«... ΤΙΤΛΟΣ Ε'

ΤΜΗΜΑ Θ'

Περὶ τοῦ Δικαστικοῦ

πζ'. Τὸ Δικαστικὸν εἶναι ἀνεξάρτητον ἀπὸ τὰς ἄλλας δύο δυνάμεις, τὴν Ἐκτελεστικὴν καὶ Βουλευτικὴν.

πη'. Σύγκειται ἀπὸ ἑνδεκα μέλη, ἐκλεγόμενα ὑπὸ τῆς Διοικήσεως καὶ ἐκλέγοντα τὸν Πρόεδρόν των.

πθ'. Τὸ Δικανικὸν ἐνεργεῖται διὰ τῶν κριτηρίων, περὶ τῆς συστάσεως τῶν ὁποίων θέλει προσεχῶς ἐκδοθῇ ὁ ἀναγκαῖος νόμος.

ζ'. Ἐκάστου κριτηρίου ἡ περιφέρεια καὶ ὁ γενικὸς τύπος καὶ ἡ μέθοδος τῶν διαδικασιῶν προσδιορίζονται ἀπὸ τὸν ἐκδοθησόμενον νόμον.

ζα'. Ὁ περὶ κριτηρίων ἐκδοθησόμενος νόμος βάσιν θέλει ἔχει τὰ ἐξῆς πέντε ἄρθρα:

ζβ'. Νὰ συστηθῇ ἀνώτατον κριτήριον ὅπου διατρίβει ἡ γενικὴ Διοίκησις· εἰς αὐτὸ ν' ἀποφασίζονται αἱ πολιτικαὶ καὶ ἐγκληματικαὶ διαδικασίαι ἀνεκκλήτως.

- 4γ'. Εἰς ὅποια μέρη διατρίβουσιν αἱ κατὰ μέρος κεντρικαὶ τῆς Ἑλλάδος διοικήσεις, οἷον αἱ Γερουσίαι, Ἄρειος Πάγος κ.τ.λ., νὰ συστηθῶσι παρόμοια μὲ τὸ γενικὸν τῆς Ἑλλάδος κριτήρια, ἀπὸ τὰ ὅποια μόνον ν' ἀναφέρονται αἱ διαδικασίαι εἰς τὸ γενικὸν τῆς Ἑλλάδος κριτήριον.
- 4δ'. Νὰ συστηθῶσι καὶ κριτήρια ἀνὰ ἓν εἰς τὸ κέντρον ἐκάστης ἐπαρχίας, ἀφ' ὧν καὶ μόνων ν' ἀναφέρονται αἱ διαδικασίαι εἰς τὰ κατὰ μέρος κεντρικὰ κριτήρια, οἷον τὸ κριτήριον τοῦ Ἀρείου Πάγου κ.τ.λ. Ταῦτα ὅμως τῶν ἐπαρχιῶν τὰ κριτήρια δὲν δικάζουσιν ἐγκληματικὰς διαδικασίας.
- 4ε'. Νὰ διορισθῇ εἰς ἐκάστην κοινότητα ἢ χωρίον εἰς κριτῆς εἰρηνοποιός, ὅστις νὰ κρίνῃ ὑποθέσεις ἄχρις ἑκατὸν γροσίων καὶ ἐν γένει νὰ φροντίζῃ περὶ ἐξισάσεως πάσης παρεμπιπτούσης διαφορᾶς.
- 4ς'. Τοὺς εἰρηνοποιούς κριτὰς τῶν χωρίων δύνανται νὰ κατηγορήσωσι τὰ κριτήρια τῶν ἐπαρχιῶν· τὰ δὲ κριτήρια τῶν ἐπαρχιῶν κατηγοροῦνται ἀπὸ ἐκεῖνα τῶν κατὰ μέρος κεντρικῶν διοικήσεων, καὶ ταῦτα πάλιν ἀπὸ τὸ γενικὸν τῆς Ἑλλάδος δικαστήριον.
- 4ζ'. Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα νὰ διορίσῃ ἐπιτροπὴν, συγκειμένην ἀπὸ τὰ ἐκλεκτότερα καὶ σοφώτερα μέλη τῆς Ἑλλάδος, τῶν ὁποίων ἡ ἀρετὴ νὰ εἶναι ἐγνωσμένη, διὰ νὰ συνθέσωσι κώδικας νόμων πολιτικῶν, ἐγκληματικῶν καὶ ἐμπορικῶν, οἱ ὅποιοι, καθὼς καὶ ἅπας νόμος, καθυποβάλλονται εἰς τοῦ Βουλευτικοῦ καὶ Ἐκτελεστικοῦ Σώματος τὴν ἐπίκρισιν καὶ ἐπικύρωσιν.
- 4η'. Ἀχρι τῆς κοινοποιήσεως τῶν εἰρημένων κωδίκων, αἱ πολιτικαὶ καὶ ἐγκληματικαὶ διαδικασίαι βάσιν ἔχουσι τοὺς νόμους τῶν ἀειμνήστων χριστιανῶν ἡμῶν αὐτοκρατόρων καὶ τοὺς παρὰ τοῦ Βουλευτικοῦ καὶ Ἐκτελεστικοῦ Σώματος ἐκδιδομένους νόμους· διὰ δὲ τὰ ἐμπορικά, ὁ ἐμπορικὸς τῆς Γαλλίας κώδιξ μόνος ἰσχύει εἰς τὴν Ἑλλάδα.
- 4θ'. Τὰ βασανιστήρια καταργοῦνται διὰ παντός, καθὼς καὶ ἡ ποινὴ τῆς δημεύσεως.
- ρ'. Μετὰ τὴν σύστασιν τοῦ ὅλου Δικανικοῦ Σώματος, οὐδεὶς τῶν κατοίκων τῆς Ἑλλάδος καθεύρεται ἐπὶ λόγῳ ἐγκλήματος, ἄνευ τῆς προσταγῆς τοῦ ἀνήκοντος κριτηρίου, ἐκτὸς ἐὰν συλληφθῇ ἐπ' αὐτοφώρῳ ...»

ΝΟΜΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ ΗΤΟΙ ΠΡΟΣΩΡΙΝΟΝ ΠΟΛΙΤΕΥΜΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΝ ΑΣΤΡΕΙ Β' ΕΘΝΙΚΗΝ ΣΥΝΕΛΕΥΣΙΝ

1823, 13 Απριλίου

«...ΤΜΗΜΑ Β'
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'

Περὶ τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων τῶν Ἑλλήνων

- β'. Ὅσοι αὐτόχθονες κάτοικοι τῆς ἐπικρατείας τῆς Ἑλλάδος πιστεύουσιν εἰς Χριστόν, εἰσὶν Ἕλληνες καὶ ἀπολαμβάνουσιν, ἄνευ τινὸς διαφορᾶς, ὅλων τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων. Ὅμοίως, Ἕλληνές εἰσι καὶ τῶν αὐτῶν δικαιωμάτων ἀπολαμβάνουσιν ὅσοι, ἔξωθεν ἐλθόντες καὶ τὴν ἑλληνικὴν φωνὴν πάτριον ἔχοντες καὶ εἰς Χριστόν πιστεύοντες, ζητήσωσι, παρρησιαζόμενοι εἰς τοπικὴν ἑλληνικῆς ἐπαρχίας ἀρχήν, νὰ ἐγκαταριθμηθῶσι δι' αὐτῆς εἰς τοὺς πολίτας Ἕλληνας.
- γ'. Ὅλοι οἱ Ἕλληνες εἰσὶν ἴσοι ἐνώπιον τῶν νόμων, ἄνευ τινὸς ἐξαιρέσεως.
- δ'. Ὅσοι, ἔξωθεν ἐλθόντες, κατοικήσωσιν ἢ παροικήσωσιν εἰς τὴν ἐπικράτειαν τῆς Ἑλλάδος, εἰσὶν ἴσοι μὲ τοὺς Ἕλληνας ἐνώπιον τῶν νόμων.
- ε'. Ὅλοι οἱ Ἕλληνες εἶναι δεκτοὶ ἐπίσης εἰς τὰ πολιτικὰ καὶ στρατιωτικά, καὶ εἰς ὅλας ἐν γένει τὰς τιμὰς· δοτὴρ δὲ τούτων, μόνῃ ἐκάστου ἢ ἀξιότης.

- ζ. Ἡ ἰδιοκτησία, τιμὴ καὶ ἀσφάλεια ἐκάστου Ἑλλήνου καὶ παντὸς ἀνθρώπου, ἐντὸς τῆς ἐπικρατείας εὐρισκομένου, εἶναι ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν νόμων.
- ζ'. Ὅλαι αἱ εἰσπράξεις πρέπει νὰ διανέμονται δικαίως καὶ ἀναλόγως εἰς ὅλους τοὺς κατοίκους τῆς ἐπικρατείας· καμμία δ' εἰσπραξὶς δὲν γίνεται, ἄνευ προεκδοθέντος νόμου, καὶ κανένας νόμος περὶ εἰσπράξεως δὲν ἐκδίδεται, εἰμὴ διὰ ἓν καὶ μόνον ἔτος.
- η. Οἱ Ἕλληνες ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ κοινοποιῶσιν ἄλλως τε καὶ διὰ τῶν τύπων τὰς δοξασίας των, ἀλλὰ μὲ τοὺς ἀκολούθους τρεῖς ὅρους:
- α. Νὰ μὴ γίνεται λόγος κατὰ τῆς χριστιανικῆς θρησκείας·
- β. Νὰ μὴν ἀντιβαίνωσιν εἰς τὰς κοινῶς ἀποδεδεγμένας ἀρχὰς τῆς ἠθικῆς·
- γ. Νὰ ἀποφεύγωσι πᾶσαν προσωπικὴν ὕβριν.
- θ. Εἰς τὴν ἐλληνικὴν ἐπικράτειαν οὔτε πωλεῖται, οὔτε ἀγοράζεται ἄνθρωπος· ἀργυρώνητος δὲ παντὸς γένους καὶ πάσης θρησκείας, ἅμα πατήσας τὸ ἐλληνικὸν ἔδαφος, εἶναι ἐλεύθερος καὶ ἀπὸ τὸν δεσπότην αὐτοῦ ἀκαταζήτητος.
- ι. Κανένας δὲν δύναται νὰ βιασθῇ νὰ διαφύγῃ τὸ ἀνήκον κριτήριον.
- ια. Καθένας δύναται νὰ ἀναφέρηται πρὸς τὸ Βουλευτικὸν ἐγγράφως, προβάλλον τὴν γνώμην του περὶ παντὸς πράγματος.
- ιβ. Ἡ Διοίκησις πολιτογραφεῖ ἄλλοεθνεῖς, κατὰ τοὺς ἀκολούθους ὅρους:
- α. Νὰ διατρίψωσι πέντε ὁλόκληρα ἔτη καὶ εἰς τὸ διάστημα τοῦτο νὰ μὴν ἀποδειχθῶσι ποτὲ ἐγκληματίαι καὶ νὰ ἀποκτήσωσιν ἐντὸς τοῦ πενταετοῦς διαστήματος ἀκίνητα κτήματα ἐν τῇ ἐπικρατείᾳ.
- β. Τὰ μεγάλα ἀνδραγαθήματα καὶ αἱ σημαντικαὶ ἐκδουλεύσεις εἰς τὰς χρεῖας τῆς πατρίδος, ἐνούμεναι μὲ τὴν χρηστότητα τῶν ἠθῶν, εἶναι δικαιώματα ἱκανὰ εἰς πολιτογράφησιν.
- ιγ. Ὁ πολιτογραφούμενος ἀπολαμβάνει ἀμέσως τὰ δικαιώματα, κατὰ τοὺς §§ β', γ' καὶ η', τὸ δὲ δικαίωμα τοῦ παραστάτου, μετὰ δέκα ἔτη τῆς πολιτογραφήσεως ...

ΤΜΗΜΑ Ζ'

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'

Περὶ τοῦ Δικανικοῦ

- οα. Τὸ Δικανικὸν εἶναι ἀνεξάρτητον ἀπὸ τὰς ἄλλας δύο δυνάμεις, τὴν Βουλευτικὴν καὶ τὴν Ἐκτελεστικὴν.
- οβ. Τὸ Δικανικὸν ἐνεργεῖται διὰ τῶν κριτηρίων, κατὰ τὸν νόμον τῆς Διοικήσεως.
- ογ. Νὰ συσταθῇ ἄνωτατον κριτήριον, ὅπου διατρίβει ἡ Διοίκησις.
- οδ. Εἰς αὐτὸ νὰ ἀποφασίζωνται αἱ πολιτικαὶ καὶ ἐγκληματικαὶ διαδικασίαι ἀνεκκλήτως· πρωτοπαρρησίαστος δ' ὑπόθεσις δὲν ἀναφέρεται εἰς αὐτό.
- οε. Νὰ σύγκειται ἀπὸ ἐννέα μέλη, ἐκλεγόμενα ἀπὸ τὸ Βουλευτικὸν καὶ Ἐκτελεστικόν, ἐκτὸς τοῦ Σώματός των, καὶ ἐκλέγοντα τὸν πρόεδρον αὐτῶν.
- οζ. Δὲν λογίζεται πλήρες, εἰμὴ ὅταν εἶναι παρόντα ὅλα αὐτοῦ τὰ μέλη.
- οζ'. Ἐν ἀπουσίᾳ μέλους τοῦ δικαστηρίου, τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα διορίζει προσωρινὸν τοποτηρητὴν τοῦ ἀπόντος.
- οη. Αἱ ἐγκληματικαὶ διαδικασίαι γίνονται παρρησία καὶ ἀκωλύτως καθένας παρίσταται.
- οθ. Ἄχρι τῆς συστάσεως τοῦ γενικοῦ κριτηρίου, τὸ Βουλευτικὸν Σῶμα νὰ διορίσῃ ἐννεαμελὴ ἐπιτροπὴν, ἐκτὸς τῶν μελῶν αὐτοῦ, σταθερῶς διατρίβουσαν, ὅπου ἡ Διοίκησις.
- π. Τὸ Βουλευτικὸν Σῶμα νὰ διορίσῃ ἐπιτροπὴν, συγκειμένην ἀπὸ τὰ ἐκλεκτότερα καὶ

σοφώτερα μέλη τῆς Ἑλλάδος, τῶν ὁποίων ἡ ἀρετὴ νὰ εἶναι ἐγνωσμένη, διὰ νὰ συνθέσωσι κώδικας νόμων πολιτικῶν, ἐγκληματικῶν καὶ ἐμπορικῶν, οἱ ὅποιοι, καθὼς καὶ ἅπας νόμος, καθυποβάλλονται εἰς τοῦ Βουλευτικοῦ τὴν ἐπίκρισιν καὶ τοῦ Ἐκτελεστικοῦ τὴν ἐπικύρωσιν. Ἄχρι δὲ τῆς κοινοποιήσεως τῶν εἰρημένων κωδίκων, κατὰ μὲν τὰ ἐγκληματικά καὶ πολιτικά ἰσχύουσιν οἱ νόμοι τῶν ἡμετέρων ἀειμνήστων χριστιανῶν αὐτοκρατόρων τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τὸ Ἀπάνθισμα τῶν Ἐγκληματικῶν τῆς Β' Ἐθνικῆς Συνελεύσεως τῶν Ἑλλήνων καὶ οἱ ἀπὸ τὴν Διοίκησιν ἐκδιδόμενοι νόμοι· κατὰ δὲ τὰ ἐμπορικά ἰσχύει μόνος τῆς Γαλλίας ὁ ἐμπορικὸς κώδιξ.

πα'. Κανένας δὲν δύναται νὰ ἀποφύγῃ τὸ ἀνῆκον κριτήριον.

πβ'. Κανένας δὲν δύναται νὰ μένῃ εἰς φυλακὴν περισσότερον ἀπὸ εἴκοσι τέσσαρας ὥρας, χωρὶς νὰ πληροφορηθῇ ἐπισήμως τὰς αἰτίας τῆς φυλακώσεώς του, καὶ περισσότερον ἀπὸ τρεῖς ἡμέρας, χωρὶς νὰ ἀρχίσῃ ἡ διαδικασία του.

πγ'. Μετὰ τὴν σύστασιν τῶν κατὰ τόπους δικαστηρίων, κανένας δὲν φυλακώνεται ἐπὶ λόγῳ ἐγκλήματος, ἄνευ τῆς ἐγγράφου διαταγῆς τοῦ ἀνήκοντος δικαστηρίου, ἐκτὸς ἐὰν συλληφθῇ ἐπ' αὐτοφώρῳ.

πδ'. Ὅλοι οἱ κριταὶ ὑπόκεινται εἰς εὐθύνας, κατὰ τοὺς κατὰ κριτῶν βυζαντινοὺς χριστιανικοὺς νόμους, καὶ τὸ Βουλευτικὸν δικάζει αὐτούς.

πέ'. Τὰ βασανιστήρια καταργοῦνται διὰ παντός, καθὼς καὶ ἡ ποινὴ τῆς δημεύσεως ...»

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ

1832, Μάρτιος

«ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

1. Τακτικὰ Δικαστήρια τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπικρατείας εἶναι:

α' Τὰ τῶν Εἰρηνοδικῶν

β' Τὰ τῶν Πρωτοκλήτων

γ' Τὰ τῶν Ἐκκλήτων

δ' Τὸ Ἀνώτατον, ὡς ἀκυρωτικόν.

2. Ὅλαι αἱ πολιτικαί, ἐμπορικαί, ἐπανορθωτικαὶ καὶ ἐγκληματικαὶ διαφοραὶ κρίνονται εἰς τὰ ρηθέντα δικαστήρια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'

Περὶ τῶν κατὰ κοινότητος Εἰρηνοδικῶν

3. Ἐκάστη κοινότης ἔχει ἓνα εἰρηνοδίκην, ὅστις ἐκπληροῖ καὶ τὰ καθήκοντα τοῦ ἐπανορθωτικοῦ δικαστοῦ.

4. Ὁ Δημογέρων τῆς κοινότητος εἶναι καὶ εἰρηνοδίκης· ὅπου δὲ εἶναι πλειότεροι Δημογέροντες κατὰ νόμον, ὁ λαβὼν τὰς πλειότερας ψήφους εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν Δημογερόντων, ἐκτελεῖ καὶ τὰ καθήκοντα τοῦ εἰρηνοδίκου.

5. Εἰς περίπτωσιν νομίμου ἐξαιρέσεως ἢ ἀπουσίας τοῦ εἰρηνοδίκου, ὁ μετ' αὐτὸν ἔχων τὰς πλειότερας ψήφους Δημογέρων ἐκτελεῖ τὰ καθήκοντα τοῦ ἐξαιρεθέντος ἢ ἀπόντος.

6. Ἐὰν ὁ Δημογέρων τῆς κοινότητος τύχῃ εἰς μόνον, εἰς περίπτωσιν νομίμου ἐξαιρέσεως ἢ ἀπουσίας αὐτοῦ, ὁ εἰρηνοδίκης τῆς πλησιεστεράς κοινότητος ἐκπληροῖ τὰ καθήκοντα ἐκεῖνου.

Καθήκοντα τῶν κατὰ κοινότητα Εἰρηνοδικῶν

7. Ὁ εἰρηνοδίκης ἐκάστης κοινότητος ἐκπληροῖ τὰ ἔργα του ἐν συντόμῳ.
8. Ὡς πολιτικὸς δικαστὴς κρίνει ὀριστικῶς ὅλας τὰς πολιτικὰς καὶ ἐμπορικὰς ὑποθέσεις, ὅσων ἡ ἀξία δὲν ὑπερβαίνει τοὺς δέκα φοίνικας, καὶ αἱ δι' αὐτὰς ἀποφάσεις του εἶναι ἀνέκκλητοι. Ἐκκλητῶς δὲ κρίνει καὶ τὰς μέχρι τεσσαράκοντα φοινίκων λογιζομένας ὑποθέσεις.
9. Ὅφειλει πρὸ πάντων νὰ προβάλλῃ τὸν συμβιβασμὸν εἰς τὰ διαφερόμενα μέρη καὶ νὰ προσπαθῇ νὰ τὸν κατορθώσῃ· ἐὰν δ' ἀποτύχῃ, κρίνει καὶ ἀποφασίζει ...

*... Καθήκοντα τοῦ Πρωτοκλήτου Δικαστηρίου
ὡς Πολιτικοεμπορικοῦ*

50. Κρίνει πᾶσαν πολιτικὴν ἢ ἐμπορικὴν ὑπόθεσιν, μὴ ἐξαιρουμένης μηδεμιᾶς, οὔτε τῶν τοῦ ἀμφισβητουμένου διοικητικοῦ, αἵτινες κρίνονται κατὰ τοὺς ἰδιαίτερους αὐτῶν τύπους...

Καθήκοντα αὐτοῦ ὡς Ἐγκληματικοῦ

57. Ἐξετάζει καὶ κρίνει ὅλας τὰς κατηγορίας κατὰ τῶν ἐν ὑπουργήμασι κατωτέρας τάξεως τοῦ Διοικητοῦ, τοῦ Δημοσίου Συνηγόρου, τοῦ Προέδρου τῶν Ἐκκλήτων καὶ τοῦ Ἐπαρχιακοῦ Εἰρηνοδίκου.
58. Ἐξετάζει καὶ κρίνει τὰς γινομένας κατηγορίας καθ' ὅλων τῶν Ἑλλήνων ἢ ξένων, ἐγκαλουμένων δι' ἐγκλήματα πραχθέντα ἐντὸς τοῦ Κράτους, ἢ ἐντὸς ἐμπορικῶν πλοίων ὑπὸ ὁποιανδήποτε σημαίαν εὕρισκομένων εἰς τοὺς λιμένας καὶ παράλια τοῦ Κράτους, ὅταν εἶναι ὑπὸ κάθαρσιν· καὶ ἐὰν εἶναι εἰς ἐλευθέραν κοινωνίαν, ὅταν λάβῃ μετοχὴν εἰς τὴν πρᾶξιν κανεῖς ἀλλότριος τοῦ πληρώματος.
59. Ἐξετάζει καὶ κρίνει τὰς γινομένας κατηγορίας καθ' ὅλων τῶν Ἑλλήνων, ἐγκαλουμένων δι' ἐγκλήματα πραχθέντα ἐντὸς τοῦ Κράτους, εἴτε κατὰ ξηρὰν, εἴτε κατὰ θάλασσαν, καὶ ἀλλαχοῦ μὴ κριθέντα μήτε τιμωρηθέντα.
60. Ἐν γένει τὸ ἀρμόδιον Ἐγκληματικὸν Δικαστήριον εἶναι ἐκεῖνο ἐντὸς τῆς δικαιοδοσίας τοῦ ὁποίου ἐπράχθη τὸ ἔγκλημα ...

... Περὶ αἵρετοκρισιῶν

121. Αἱ αἵρετοκρισίαι, ἄλλαι μὲν εἶναι ἐκούσιοι, ἄλλαι δὲ κατ' ἀνάγκην.
122. Οἱ διαιτηταὶ ἐκλέγονται ἐλευθέρως παρὰ τῶν διαφερομένων καὶ ἡ ἀπόφασίς των ἔχει ἰσχύν, ὡς πᾶσα ἄλλη τῶν Τακτικῶν Δικαστηρίων, ὡςάκις φυλαχθῶσιν οἱ ὠρισμένοι τύποι.
123. Εἰς τὰς ἐκούσιους αἵρετοκρισίας, οἱ διαφερόμενοι συμφωνοῦντες ἐκλέγουσιν οἷους καὶ ὅσους θέλουσι διαιτητάς.
124. Οἱ αἵρετοὶ κριταὶ θέλουν ἀνταμείβεσθαι ἀπὸ τὰς ἐργασίας των ἀνὰ τοῖς ἑκατὸν ὑπὸ τῆς καθαρᾶς ποσότητος τῆς διαφορᾶς, πληρωνόμενα παρ' ἀμφοτέρων τῶν μερῶν κατὰ πρῶτον. Ὅστις δὲ αὐτῶν καταδικασθῇ ὀριστικῶς, ἀποζημιοῖ τὸν ἕτερον, ἀφοῦ ἐκδοθῇ τελευταῖον ἢ ὀριστικὴ ἀπόφασις.
125. Ὅστις τῶν ἐκλεχθέντων αἵρετῶν κριτῶν, χωρὶς νομίμου ἢ εὐλογοφανοῦς αἰτίας, ἀποποιηθῇ ἔπειτα ἢ ἀμελήσῃ νὰ ἐκπληρώσῃ καθ' ὅλην τὴν ἑκτασιν τὰ καθήκοντα αὐτοῦ,

ἐγκαλούμενος εἰς τὸ τῶν Πρωτοκλήτων Δικαστήριον, καταδικάζεται ἀκολούθως εἰς ποινὴν 50 ἕως 100 φοινίκων, ἐπιπληττόμενος δημοσίως παρὰ τοῦ δικαστηρίου.

Καθήκοντα τῆς ἐκουσίου αἵρετοκρισίας

126. Κρίνει ὅλας τὰς πολιτικὰς καὶ ἐμπορικὰς ὑποθέσεις τὰς ὁποίας οἱ διαφερόμενοι καθυποβάλλουσιν εἰς αὐτήν ...»

ΨΗΦΙΣΜΑ Κ'

1832, Μάρτιος

«Ἡ Ἐθνικὴ Ἐ τῶν Ἑλλήνων Συνέλευσις

Ἀνακρίνασα, προσθαφαιρέσασα καὶ ἐπιθεωρήσασα τὸν καθυποβληθέντα παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς Ὁργανισμὸν τῶν Δικαστηρίων κατὰ συνέπειαν τοῦ ἄρθ... τῆς ὑπ' ἀρ... πράξεως.

Ψηφίζει

Α'. Ὁ Ὁργανισμὸς οὗτος τῶν Δικαστηρίων ἐπικυροῦται.

Β'. Ἡ Γερουσία, ἅμα συγκροτηθῇ, θέλει συντάξει τύπους διαδικασίας συντόμους καὶ καταλλήλους εἰς τὴν παροῦσαν τοῦ ἔθνους κατάστασιν καὶ κατ' αὐτοὺς θέλουν ἐνεργεῖ τὰ συστηθησόμενα δικαστήρια.

Γ'. Ἡ Κυβέρνησις θέλει διατάξει τὰ ὑπάρχοντα δικαστήρια νὰ τελειώσωσι μέχρι τῆς πρώτης τοῦ ἐλευσομένου Ἰουνίου καὶ ἄνευ ἀναβολῆς ὅλας τὰς ἐκκρεμεῖς δίκας καὶ θέλει καταστήσει ἀντ' αὐτῶν τὰ ἐν τῷ παρόντι Ὁργανισμῷ Τακτικὰ Δικαστήρια, ἅμα ἐκπεραιώσῃ ἢ Γερουσία τοὺς ρηθέντας τύπους διαδικασίας.

Δ'. Οἱ τύποι οὗτοι δὲν θέλουν συγχωρήσει νὰ εἰσάγωνται εἰς ἐκάστην ὑπόθεσιν πλέον τῶν δύο παρεμπιπτόντων ζητημάτων, καὶ ταῦτα, ἐὰν ὦσιν ἀναπόφευκτα καὶ σχετικὰ μὲ τὴν οὐσιαστικὴν ὑπόθεσιν.

Ε'. Ἔως ὅτου συνταχθῶσιν οἱ ἀναγκαῖοι Κώδικες Νόμων, τὰ δικαστήρια ταῦτα θέλουν ἐφαρμόζει εἰς μὲν τὰ ἐγκληματικά τὸ Ἀπάνθισμα τῶν Ἐγκληματικῶν Νόμων τῆς Β' Ἐθνικῆς Συνελεύσεως, εἰς δὲ τὰ πολιτικὰ τοὺς Βυζαντινοὺς Νόμους τῶν Ρωμαίων καὶ Χριστιανῶν Αὐτοκρατόρων, καὶ εἰς τὰ ἐμπορικὰ τὸν Ἐμπορικὸν Κώδικα τῆς Γαλλίας· πρὸ πάντων δὲ θέλουν ἐφαρμόζει εἰς ὅλα ἀνεξαιρέτως, ἐγκληματικά, πολιτικὰ καὶ ἐμπορικά, τοὺς παρὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἐκδιδομένους νόμους.

Ζ'. Τὸ Νομοθετικὸν Σῶμα θέλει ἐπιφέρει τὰς ἀναγκαίας τροπολογίας καὶ βελτιώσεις εἰς τὸν Ὁργανισμὸν αὐτὸν τῶν Δικαστηρίων, ὁδηγούμενον ἀπὸ τὴν πείραν μετὰ τὴν σύστασιν αὐτοῦ.

Ζ'. Αἱ ἐξ ὅλων τῶν κοινωνικῶν σχέσεων πηγάζουσαι συμφωνίαι καὶ αἱ ἀπὸ τῶν διαφορῶν συναλλαγμάτων ὑποθέσεις, αἱ γενόμεναι πρὸ τῆς Ἐπαναστάσεως, θέλουν ἀποφασίζεσθαι ὡς ἔγιναν τότε, χωρὶς νὰ παραβιάζωνται παντάπασιν τὰ ἔγγραφα καὶ αἱ συνθῆκαι αἱ γενόμεναι ἐπὶ καλῇ πίστει καὶ κατὰ τὰς ἐπικρατούσας τοπικὰς συνηθείας· τὰ δὲ περὶ γάμων θέλουν φυλάττεσθαι ἀπαράβατα πάντα, ὅπως ἂν ἔγιναν μέχρι τοῦ παρόντος.

Η'. Ὁ Κανονισμὸς οὗτος τοῦ ἀνωτέρω ἁρθρου θέλει ἔχει ἰσχὺν ἕως ὅτου ἀποσβεσθῶσιν αἱ τοιαύτης φύσεως διαφοραί.

Θ'. Αἱ περὶ ληστειῶν τῶν κατὰ τὰς δημοσίας ὁδοὺς δίκας θέλουν δικάζεσθαι κατὰ τὸ ὑπ' ἀρ... ψήφισμα τῆς Κυβερνήσεως, μέχρις ὅτου τὸ Νομοθετικὸν Σῶμα ἀποφασίσῃ τὰ περὶ τούτου.

Ι. Τὸ παρὸν ψήφισμα καταχωρηθὲν εἰς τὸν Κώδικα τῶν Ψηφισμάτων καὶ κοινοποιηθὲν εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ δημοσιευθῇ διὰ τοῦ τύπου.

Ἐξεδόθη ἐν Ναυπλίῳ τὴν ... Μαρτίου 1832

Ὁ Πρόεδρος

Ὁ Ἀντιπρόεδρος

Λάμπρος Νάκου»

809

1821-1832. «Λυτά» έγγραφα των δύο ανωτάτων αρχών (της Α' και Β' Βουλευτικής Περιόδου), έγγραφα απευθυνόμενα κυρίως προς το Βουλευτικό Σώμα από αρχές ή ιδιώτες και δικαστικές αποφάσεις. Άγιος Πέτρος (Αρκαδία), Αίγινα, Ανδραβίδα (Ηλεία), Άργος, Βραχώρι (= Αγρίνιο), Βυτίνα, Γαστούνη (Ηλεία), Επίδαυρος, Ερμιόνη, Καλαμάτα, Κέα, Κεφαλονιά, Κλουκίνες (Αχαΐα), Κόρινθος, Κορώνη, Κρανίδι, Μαραθονήσι (= Γύθειο), Μήλος, Μονεμβασιά, Μυστράς (Λακωνία), Μύκονος, Νάουσα (Πάρος), Ναύπλιο, Ξηροχώρι (Εύβοια), Πάτμος, Πραστός (Αρκαδία), Πύργος (Ηλεία), Σαλαμίνα, Σάμος, Σαντορίνη, Σαραβάλι (Αχαΐα), Σίφνος, Σοποτός (Αχαΐα), Σύρος, Τρίκερι (Μαγνησία), Τρίπολη, Ύδρα, Φιλιατρά (Μεσσηνία), Ψαρά.

Ἀρχεῖα τῆς Ἑλληνικῆς Παλιγγενεσίας 1821-1832, «Λυτά ἔγγραφα» Α' καὶ Β' Βουλευτικῆς Περιόδου, τ. 1-4, Ἀθήνα 1976-1979 (Ἀρχεῖα τῆς Ἑλληνικῆς Παλιγγενεσίας 9-12).

ΑΠΟΦΑΣΗ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΕΠΙ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΙΑΦΟΡΑΣ. ΕΠΙΤΑΣΣΕΤΑΙ Η ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ ΤΗΣ ΠΡΟΙΚΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΝ ΖΩΗ ΔΩΡΕΩΝ ΤΩΝ ΓΟΝΕΩΝ ΠΡΟΣ ΤΑ ΤΕΚΝΑ

1823, 27 Σεπτεμβρίου

«Υπέρτατη Διοίκησις

Κατὰ τὴν τελευταίαν διαταγὴν τοῦ Σεβαστοῦ Βουλευτικοῦ Σώματος, σημειωθείσαν ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς τοῦ κριτηρίου καὶ σταλείσαν εἰς τὸ κριτήριον κατὰ τὴν 26 Σεπτεμβρίου, ἕνεκα τῆς διαφορᾶς τῶν Καλαμιωτῶν κατὰ τὴν προεκδοθείσαν αὐτῶν ἀναφορὰν εἰς τὴν Διοίκησιν, τοῦ νὰ θεωρηθῇ κατὰ τοὺς νόμους τῶν αἰσιδίων αὐτοκρατόρων Κωνσταντινουπόλεως, ταύτη τῇ διαταγῇ ἐπόμενοι μετεκαλέσαμεν ὅλους τοὺς κληρονόμους καί, θεωρήσαντες ταύτην τὴν διαφορὰν αὐτῶν, ἀποφασίζομεν κατὰ τοὺς νόμους τῶν αἰμινήστων αὐτοκρατόρων Κωνσταντινουπόλεως ἵνα, πρῶτον, οἱ κληρονόμοι, καταθέσαντες ἐν τῷ μέσῳ τὰ ὅσα ἔλαβον ἐπὶ λόγῳ προικὸς καὶ ὅσα κατὰ διαφόρους καιροὺς χαρισθέντα αὐτοῖς παρὰ τοῦ πατρὸς ἢ μητρὸς ζώντων καὶ ἐνώσαντες ταῦτα πάντα μὲ ἅπασαν τὴν περιουσίαν πατρικὴν καὶ μητρικὴν, μοιράσωσιν ἅπαντα εἰς πέντε ἴσα μέρη καὶ λάβωσιν ἕκαστος ἀνὰ ἓν μερίδιον, ἐξ ἴσου, δηλαδὴ ὁ Ἀναγνώστης, υἱὸς τοῦ μακαρίτου Ἀναγνώστου Νεκταρίου, αἱ δύο ζῶσαι ἀδελφαὶ αὐτοῦ, Καλὴ καὶ Αἰκατερίνη, καὶ τὰ μείναντα πέντε ἀνέψια, Σπύρος, Σήρμω, Ἀναστασία, Μαρία καὶ Σοφία, ἐκ δύο γνησίων ἀδελφῶν θήλεων ἀποδεχόμενοι, δεύτερον,

